

ŠVÉDSKA KRÍŽOVKA – autor Jozef Linder, Sliach kúpele

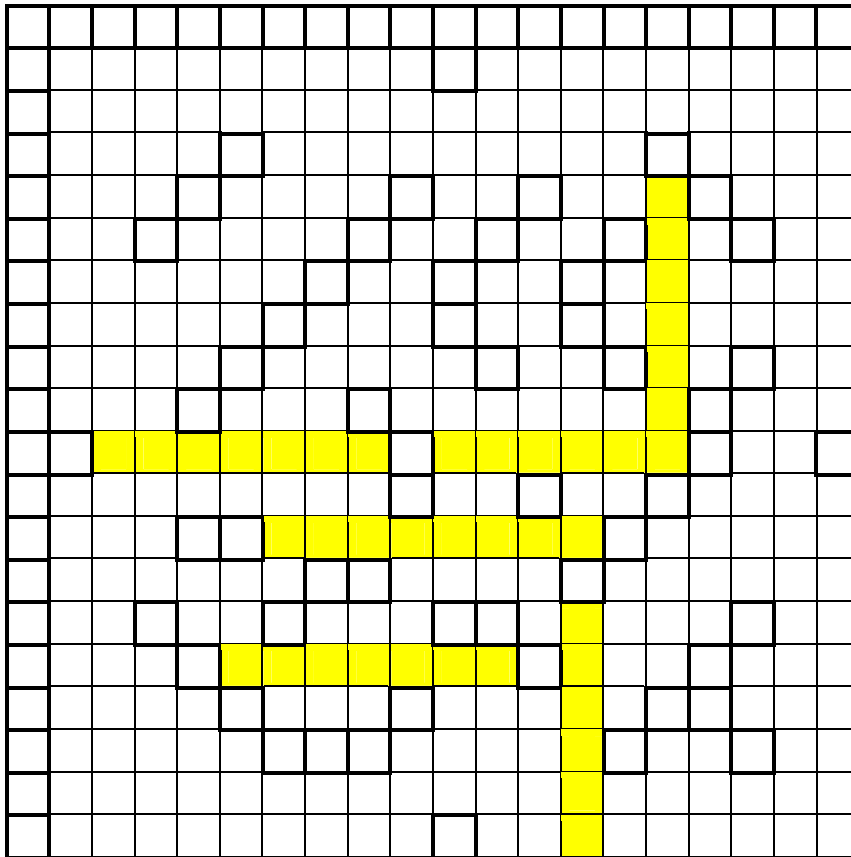
Legenda je usporiadaná v slede výrazov usporiadaných podľa abecedy.

VODOROVNE:

..... fínsky politik so skr.mena na začiatku nemecká skratka „skratky“ od udaného dňa (z latin.) príslovka ako slovný druh (gram.) plod rôznych druhov citrusovníkov chem.zn. amerícia banícka trhavina lekársky prístroj registrujúci jednotlivé úderý srdcového hrotu nástenný gobelín väzenie (hovor.) chem.zn.astátu kombinovaný prístroj ukazujúci súčasne atmosférický tlak, teplotu i relatívnu vlhkosť prostredia cudzia predpona (život) interpunkčné znamienko španielsky ľudový tanec dobromyseľne, úprimne bez zlého úmyslu (kniž.) divadelné predstavenie založené na veľmi smiešnych situáciách, po rusky ruský súhlas odstraňovanie, likvidácia priemyslu hospodárska komisia OSN pre Áziu a Ďaleký východ domáce mužské meno štvorček (typograf.) skratka francúzskeho výrazu pre nadmernosť (énormité) fakultná nemocnica kód leteckej spoločnosti Air Guinée český hovorový súhlas cvičenie v karate poľský atlét (vrh guľou) požívatina vietnamský mys skratka prirodzeného logaritmu Letecké opravovne meno Hermíny krátky (hovor.) kvetná časť vylučujúca sladkú šťavu, medník skratka norvalínu poľské mesto angl.skratka adresového registra skratka Belgického štátneho orchestra štátna značka lietadiel Belgicka francúzska rieka ŠPZ Ostravy Ovocie-Zelenina bezhlavé zdesenie vo väčšej skupine ľudí kód v mobilnom telefóne streda, ktorou sa začína 40-dňový pôst (hovor.) zn. jednotky rutherford japonská dĺžková miera mesto v Kórei angl. skratka železníc štátna arbitráž (skr.) kód Sudánu cvičná ploštinová loď s jedným párom vesiel meno Slavomíry kód letiska Trinidad chem.zn. telúru jeden z VÚC osobné zámeno ľudská schopnosť myslieť zn.jednotky voltampér beda, po latinsky chorvátsky spisovateľ, básnik, prekladateľ a politik (1876-1949) so skr.mena na začiatku staršia ŠPZ okresu Žilina

ZVISLE:

..... riadená strela typu vzduch-vzduch chemická látka schopná pohltiť iné látky z roztokov, suspenzií, alebo zo zmesí plynov a utvárať s nimi homogénne roztoky prapredok (réb.) taliansky výrobca organov sibírsky veľtok meno Chačaturjana madagaskarský kmeň automatická informačná služba o letiskách a ich poveternostných podmienkach ruské mesto jedovatá rastlina telesné trestanie biťím po chodilách alebo chrbte (histor.) španielske mužské meno mesto v Albánsku, prezývané aj Mesto tisícov okien druh listnatého stromu (betula) kód Bhutánu užší výkonný orgán politickej, prípadne inej organizácie francúzska rieka chem.zn.chrómu hnisavý zápal slzného vaku vedný odbor zaoberajúci sa premenlivosťou klímy v súčasnosti a v starších epochách, podľa analýzy širok letokruhov lesných drevín jednotka citlivosti filmu predložka sídlo v USA starogrécky boh vetrov skratka súhvezdia Eridanus ruské mužské meno bývalá brnianska štátna hospod.organizácia (priemysel potravín a pochutín) český spevák (Karel) ruské sídlo, rieka i jazero štát v Ázii vnútrobrušný (intraperitonealis) ženské meno (6.4.) príležitostná turecká báseň predmet na čistenie, drhnutie, leštenie a pod. ruská rieka skratka výrazu kožiarsky zn.jednotky kilovolt cukrársky výrobok kmeň v Južnej Afrike čarodejník prvá časť zložených slov s významom tlak mesačné more kananejský boh smrti maďarský zápor odkvap, po česky rieka pri Omsku obec v okrese V.Krtíš staroegyptský boh Slnka meno Márie umelý človek (plurál) skratka rádiotelefónu EČV okresu Senica taliansky barokový maliar, figuralista (1657-1747) (Metropolitné múzeum, Louvre, Londýnska galéria) dlhá tenká palica na obíjanie orechov druh trhaviny ukazovacie zámeno ostrov v Melanézii slovenská múza básnictva spojené národy (medz.skr.) vzorec oxidu vanádnateho vojenská polícia zárez na rováši vpravil šitím skrášli vianočný stromček EČV tohoto okresu morská obluda so zobákom.

Doprovodný text k tajničke.

História Majstrovstiev Slovenska v riešení krížoviek a hádaniek začala písať v roku 1979 prvým ročníkom súťaže družstiev, pod názvom Celoslovenský prebor. O jej vznik sa pričínili členovia vtedajšieho krúžku Slovenári zo Žiliny. Tí vďaka aktivitám Ľudovíta Feketeho a Eduarda Ďurčanského oslovili vedenie redakcie časopisu Lišiak s myšlienkou usporiadať súťažné stretnutie krúžkov, ktoré sa v tých rokoch začali plnopočetnejšie objavovať. Po preboroch jednotlivcov ako Turnaj Dunajcov - Západoslovenský prebor v Bratislave (od r.1960), Turnaj družby - memoriál Ľ.Nolča v Novom Meste nad Váhom (od r.1973), Stredoslovenský prebor Hornej Nitry v Prievidzi (od r.1974), Turnaj Energetikov v Zemianskych Kostoľanoch (od r.1974), Východoslovenský prebor v Prešove (tiež od r.1974) a Zemlínsky turnaj v Humennom (od r.1975) sa takto naskytla prvá príležitosť zmerať si sily medzi krúžkami navzájom. Dovtedy totiž existovala súťaž družstiev len v Čechách, kde sa súťažilo v českom jazyku, čo znevýhodňovalo slovenských riešiteľov. Pozitívnym faktom bolo v pamätnom roku 1979 aj to, že na Slovensku existovalo už 14 krúžkov, ktoré mali svoje pevné zázemie.

V prvých rokoch si na podujatie našli cestu aj krúžky zo susednej Moravy a Čiech a aj keď sa lúštili slovenské úlohy, výsledkami a priateľským vkladom sa veru nestratili. Na MS súťažia spoločne 3-5 členné družstvá, ktorých členovia sa musia podeliť o prácu spravidla pri troch krížovkách. Podmienka "nenachytať" ani jednu chybu je dôležitá rovnako, ako na iných turnajoch, nakoľko rozhoduje o výslednom poradí. Obdobne je to pri hádankách, kde je to delenie práce už trochu jednoduchšie. Celkové hodnotenie je súčtom poradí v oboch kategóriách, pričom prioritou sú v prípade rovnosti krížovky, ako hlavný faktor schopností riešiteľov.

Takáto širšia možnosť stretávania sa priaznivcov taju aj inak, než na stránkach časopisov dala podnet aj na spoluprácu na odbornej báze ohľadne pravidiel a kvality spracovávaní jednotlivých krížoviek či hádanie k s možnosťou odovzdávania si skúseností navzájom. Aj vďaka tomu vznikli následne ďalšie podujatia a súťaže (1979 - Kysucký prebor v Kysuckom Novom Meste, 1980 - Pieninský turnaj v Starej Ľubovni, 1981 - Turnaj Košického vládneho programu, 1981 - Východoslovenský prebor družstiev, 1983 - Turnaj krúžku Hron o putovný pohár Slovenky a 1984 - Novoročný turnaj v Martine).

Možno to bola náhoda, možno historická nevyhnutnosť, ale v Žiline sa 20.1.1946 konal 1.celoslovenský zjazd krížovkárov a hádankárov a sídlila tu i redakcia časopisu Slovenská krížovka a hádanka, ktorej zodpovedným redaktorom bol práve prvý predseda Zväzu slovenských KaH prof.Július Marschalko, ktorý už v roku 1927 ako krížovkářský autor viedol slovenský kútik v českom časopise Důvtip. Niekoľko rokov redigoval krížovkářsku rubriku v časopise Nový svet a v roku 1941 prevzal redaktorské žezlo nad novovychádzajúcim krížovkářsko-hádankářským časopisom Krížom-Krážom. V ňom na tri pokračovania uverejnil prvé Pokyny pre skladateľov krížoviek. Po vojne sa v Žiline z jeho žiakov vytvoril silný krížovkářský dorast (Králik, Šušolík, Daník, Kiša, Bohunek, Meliš, Lovás, Urminský, Gregor a iní). Redakcia časopisu Slovenská krížovka a hádanka tu vydala v roku 1947 prvý krížovkářský slovník od J.Marschalka pod názvom 1500 slov pre krížovkářov, v roku 1948 vyšlo jeho druhé rozšírené vydanie 3000 slov.